

A. Να μεταφράσετε τα παρακάτω αποσπάσματα των κειμένων:

XXI: Brenno duce Galli, apud Alliam flumen deletis legionibus Romanorum, everterunt urbem Romam praeter Capitolium, pro quo immensam pecuniam acceperunt. Tum Camillus, qui diu apud Ardeam in exilio fuerat propter Veientanam praedam non aequo iure divisam, absens dictator est factus;

XXXI: Is cum aliquando castris abiret, edixit ut omnes pugna abstinere. Sed paulo post filius eius castra hostium praeterequitavit et a duce hostium his verbis proelio lacessitus est: «Congrediamur, ut singularis proelii eventu cernatur, quanto miles Latinus Romano virtute antecellat». Tum adulescens, viribus suis confisus et cupiditate pugnandi permotus, iniussu consulis in certamen ruit

XLI: Quin homo inepte, taces, ut consequaris, quod vis? Sed antiquitatem tibi placere dicis, quod honesta et bona et modesta sit. Sic ergo vive, ut viri antiqui, sed sic loquere, ut viri aetatis nostrae: atque id quod a C. Caesare scriptum est, habe semper in memoria et in pectore: «Tamquam scopulum, sic fugias verbum insolens atque inauditum»

XLII: quorum auctoritatem secuti multi, non solum improbi verum etiam imperiti, si in hunc animadvertissem, crudeliter et regie id factum esse dicerent. Nunc intellego, si iste in Manliana castra pervenerit, quo intendit, neminem tam stultum fore, qui non videat coniurationem esse factam, neminem tam improbum, qui non fateatur.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για την καθεμία από τις παρακάτω λέξεις:
flumen: την αιτιατική πληθυντικού
duce: τη δοτική ενικού
exilio: την αιτιατική ενικού
omnes: τη γενική πληθυντικού
hostium: την αφαιρετική ενικού
virtute: την κλητική ενικού
viribus: την αφαιρετική ενικού
pectore: τη δοτική πληθυντικού
auctoritatem: την αιτιατική ενικού
2. Να γράψετε τα υπόλοιπα γένη της καθεμίας από τις παρακάτω αντωνυμίες στην ίδια πτώση, στον αντίθετο αριθμό:
is, his, suis, id, hunc
3. Να γραφούν οι υπόλοιποι βαθμοί των παρακάτω επιθέτων ή επιρρημάτων:
crudeliter, multi, improbum, bona, stultum
4. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για την καθεμία από τις παρακάτω λέξεις:
acceperunt: β' ενικό υποτακτικής παρατατικού στην ίδια φωνή.
est factus: το γ' πληθυντικό της υποτακτικής υπερσυντέλικου στην ίδια φωνή.
abiret: το γ' πληθυντικό της οριστικής ενεστώτα στην ίδια φωνή.
edixit: το β' ενικό οριστικής μέλλοντα στην ίδια φωνή.
abstinerent: την αφαιρετική γερουνδίου.
lacessitus est: το γ' ενικό οριστικής ενεστώτα στην ίδια φωνή.
ruit: το α' πληθυντικό υποτακτικής του παρακειμένου στην ίδια φωνή.
consequaris: τα απαρέμφατα όλων των χρόνων.
scriptum est: το γ' ενικό οριστικής παρατατικού στην ίδια φωνή.
videat: τις μετοχές όλων των χρόνων στην ίδια φωνή.

1. Να αναγνωριστούν συντακτικά οι παρακάτω λέξεις.
deletis, dictator, pugna, a duce, virtute, pugnandi, iniussu, antiqui, verbum, crudeliter
2. «**ut omnes pugna abstinere**»: Να αναγνωρίσετε το είδος της πρότασης, και τη συντακτική της λειτουργία και να αιτιολογήσετε τον τρόπο εισαγωγής της, την έγκλιση και τον χρόνο εκφοράς της.
3. α. «**deletis legionibus**»: Να αναλύσετε τη μετοχή στην αντίστοιχη δευτερεύουσα πρόταση, η οποία να εισάγεται με τον ιστορικό – διηγηματικό cum.
3. β. «**ut consequaris**»: Να δηλωθεί ο σκοπός με όλους τους δυνατούς τρόπους.
3. γ. «**si in hunc animadvertissem, crudeliter et regie id factum esse dicerent**»: Να αναγνωρίσετε το είδος του υποθετικού λόγου και να μετατραπεί ώστε να δηλώνει υπόθεση ανοιχτή.
3. δ. «**edixit ut omnes pugna abstinere**», «**cernatur, quanto miles Latinus Romano virtute antecellat**»: Να μετατραπεί ο πλάγιος λόγος σε ευθύ.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. Η μετάφραση δε δίνεται για λόγους οικονομίας του χώρου.

B. 1. **flumen:** flumina
duce: duci

εκπαιδευτικός οργανισμός

ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ

exilio: exilium
omnes: omnium
hostium: hoste
virtute: virtus
viribus: vi
pectore: pectori
auctoritatem: auctoritates

B. 2. **is :** eae, ea
his: hoc, hoc
suis: suo, suo
id: ei, eae
hunc: has, haec

B. 3. **crudeliter:** crudelius- crudelissime, **multi:** plures- plurimi, **improbum:** improbiorem- improbissimum, **bona:** melior- optima, **stultum:** stultiorem- stultissimum

B. 4. **acceperunt :** acciperes,
est factus : factus esset,
abiret : abeunt,
edixit : edices,
abstinerent: abstinendo,
laccessitus est: laccessitur,
ruit: ruerimus,
consequaris: ενεστ: consequi
μελ: consecuturum- am- um esse, consecuturos-as-a esse
παρακείμε: consecutum- am- um esse, consecutos- as- a esse
συντ. μελ: consecutum- am- um fore, consecutos- as- a fore
scriptum est: scribebatur
videat: ενεστ: videns
μελ: visurus- a –um

Γ. 1. **deletis:** Επιρρηματική χρονική μετοχή(δηλώνει το προτερόχρονο), αφαιρετική απόλυτη με υποκείμενο το legionibus.

dictator: Κατηγορούμενο στο υποκείμενο του ρήματος Camillus.

pugna: Αφαιρετική της απομάκρυνσης στο ρήμα abstinerent

a duce: εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός του ποιητικού αιτίου, στο ρήμα laccessitus est

virtute: Επιρρηματικός προσδιορισμός, αφαιρετική της αναφοράς στο ρήμα antecellat

pugnandi: γενική του γερονδίου ως γενική αντικειμενική στο cupiditate.

Romano: αντικείμενο του ρήματος antecellat.

antiqui: επιθετικός προσδιορισμός στο viri.

verbum: αντικείμενο του ρήματος fugias.

crudeliter: επιρρηματικός προσδιορισμός του τρόπου στο απαρέμφατο factum esse.

Γ. 2. Δευτερεύουσα ουσιαστική βουλητική πρόταση, ως αντικείμενο του ρήματος «edixit». Εισάγεται με τον βουλητικό σύνδεσμο ut, γιατί είναι καταφατική. Εκφέρεται με υποτακτική, όπως όλες οι βουλητικές προτάσεις, γιατί το περιεχόμενό τους είναι απλώς επιθυμητό, χρόνου Παρατατικού («abstinerent»), γιατί εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου («edixit»). Αναφέρεται στο παρελθόν.(Ιδιομορφία ως προς την ακολουθία των χρόνων, συγχρονισμός της κύριας με τη δευτερεύουσα πρόταση)

Γ. 3. **α.** cum Galli legiones delevisent

β. – qui consequaris
– ad consequendum
– causa / gratia consequendi
– consecutum

γ. Η υποθετική πρόταση(υπόθεση) εκφέρεται με υποτακτική Υπερσυντελικού («animadvertissem»), ενώ η κύρια πρόταση(απόδοση) με υποτακτική Παρατατικού «dicerent» και σχηματίζουν υποθετικό λόγο του αντίθετου του πραγματικού(β' είδος) που εκφράζει υπόθεση αντίθετη προς την πραγματικότητα με την υπόθεση να αναφέρεται στο παρελθόν και την απόδοση στο παρόν.

– Si animadverteram...dicebant.

δ. – Omnes pugna abstinete

– Quanto miles Latinus Romano virtute antecellit?

Επιμέλεια

Ομάδα Λατινικών Ε.Ο. ΟΠΙΖΟΝΤΕΣ

εκπαιδευτικός οργανισμός

ΟΠΙΖΟΝΤΕΣ